

NOYMAX

СФИМЕРІДА

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ 3. | ΑΦΙΝΑ, Κυριακή 11 τού Μουλίου 1904 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οίκουνδου άρθ. 4 | ΑΡΙΘ. 102

ГРАММАТА АП' ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ГРАФММА ТРИТО

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΦΙΛΟΣ ΝΟΥΜΙΧ,

‘Γηραίεσσιν στὸ προηγούμενο γράμμα, ὅτι ἡ ἐργα-
μερίδη τὴν δποίκην ἀνέφερε. Θυγῆς στὴν μέσην καὶ πρόκει-
ται νὰ κυκλοφορήσῃ. “Ας δοῦμε τῷρκ κάθε πόσο θὰ ἔχ-
θεται. Βίβηκια γιὰ κάθε μέρκ εὗτε λόγος πρέπει νὰ
γίνεται καὶ γιὰ όλλες; αἰτίες καὶ διότι δὲ καὶ ἡ δω-
δεκάτη πελίδης διὺς εἶναι δυνατῶν νὰ διασκέψουνται κα-

Δε θάχη οὗτε τις μεγάλες μελέτες καθίε εἰδούσις, οὗτε τὴν φιλολογίαν, οὗτε τὴν ἱστορίαν, οὗτε ἀλλα ποὺ ἔχονται ἀνάγκην ἀπὸ τόπῳ περισσότερο, γιατὶ θήνονται πρωτερισμένης για τὴν ἀναγνώσην τῆς στιγμῆς. Θέντι οὖμας κι αὐτοῖς παραδειγματικά ἐφημερίδης. —καὶ πᾶς νὰ μὴν εἶναι, ἀφεῖν' παραφράτημα τῆς μεγάλης; —δε θάχη οὗτε ἐπιφύλαξις λίθες, οὗτε διηγήματα, οὗτε κανέναν ἄλλο ἀπ' τὰ ἐμπικάδα ἑκεῖνα περιγεμίσματα τῶν περιστοτέρων ἀθηναϊκῶν ἐρημερίδων. Θάχη τέτλους μυερούς κι αὐτού, για νὰ μὴν πιστούν τόπο πολύ, καὶ ὅ,τι τελος πάντα εἴποι καὶ γιὰ τὴν ἄλλη. «Ενα πρότυπο γι' αὐτὴν μπρετ οὐδὲ μιᾶς χρησιμεύσῃ ή Ν ει α 'Ημ ει ρ α της Τεργέστης καὶ ως πρὸς τὴν εἰσωτερικὴν διάταξην καὶ ποὺς τὴν ὑλην.

"Ετοις νομίζω πώς είναις δυνατό νὰ οικονομηθεῖ τὰ πράματα. "Αγ κανεὶς ἔχῃ ὄρθιτερες ίδεις ας τι προτείνῃ. Τὸ ζήτημα δὲν ἔχειται ἐδιό. Τὸ ξεναγεῖπον Ο σκοπὸς είναι ἡ ὑλη καὶ μόνη κύτη. Ἐδῶ πρέπει νὰ δώσουμε τὴν προσοχὴν μᾶς ὅλοκληρην. Πόσο τώρα θη πουλιούνται τὰ φύλλα τοῦτα; Τὸ μικρὸ βεβίωτα παρεπάνου ἀπ' τὴν πεντάρα δὲν κάνει νὰ πουληθῇ Τὸ μεγαλό 15 λεπτὰ τὸ πολὺ-πολύ. "Οταν μαλισταὶ αὐξήσῃ ἡ κυκλοφορία μπορεῖ καὶ δέκα λεπτὰ μανύχια νὰ πουλιέται. Κυρίως δύναται πρέπει οι χρονικὲς συνδρομὲς νὰ γίνουν σσο τὸ δυνατὸ μικρές. Εἴπαμε ὅτι δώσουν καὶ οι πλούσιοι μᾶς μερικὰ χρήματα. Θη γίνηται ἀκόμη ἀνάγκη καὶ τὸ Κρήτος νὰ συντρέψῃ τὸ ἔργο μὲ μιὰ Ταχυδρομικὴ ἀτέλεια καὶ τὸ πολὺτο καὶ θέτο κάτιμη. δτεν δῆ τὶ εἰδούς φύλλο εἶναι αὐτό καὶ τι ὥφελες παρέχει στὸν λαό. Καὶ δὲν βλέπω λουπὸν τὴν δυσκολία, δταν ἀποκτηθοῦν μερικὰ κεφάλαια καὶ διαδοθῇ παντοῦ τὸ φύλλο, νὰ δριστῇ ἡ χρονικὴ συνδρομὴ σὲ 10-12 δραχμές. 'Αλλὰ κι αὐτές ἀκόμη θένται πολλὲς για κείνους ποὺ τρέχουν στενά. Κι δύναται πρέπει κι αὐτοὶ νὰ τὴν διαβάζουν τὴν ἐφημερίδα.

"Η λύση τῆς κυκλοφορίας και διαδόσεως θὰ λύσει τοῦτο τὸ ζήτημα. "Ας διοῦμε λοιπόν.

"Ολη ή 'Ελλάς έχει κατ' έλαχιστον όρον 2¹/₂ έκατομμύρια κατοίκους. Τούς "Ελληνας τοῦ ἔξωτερικο δὲν τοὺς λογοφρίᾳώ πρὸς τὸ παρόν. Τὰ 2¹/₂ αὐτές έκατομ. κάθινουν 500 χιλιάδες οἰκογένειες. 'Απ' αὐτές τώρα πόσες εἶναι κατεῖνες ποὺ έχουν έστω καὶ ένα ἀτομο ποὺ ξέρει καυταὐτό-τραβά για διαβάζη; Γιὰ νὰ εἴμαστε πάντα μέσα ἀς βχλλουμε τὸ 1¹/₂, δηλ. 100 χιλιάδες Αὐτές ὁ ἀριθμὸς μᾶς φτάνει στὴν ἀρχή. Έκατὸ λοιπὸ χιλιάδες ἀτομα μποροῦν νὰ πιάσουν στὸ χέρι τους ἐφη μεριδικ. Έκατὸ χιλιάδες λοιπὸν συνδρομὲς πρέπει ν γίνουν. Πῶς δῆμας θὰ τὸ κατορθώσουμε τοῦτο;

Δὲν εἶναι πολὺς καρδιές πού ἔμαθε ἀπὸ κάποιου κύριον, ὅτι σὲ κάποιο μέρος τῆς Εὐρώπης γίνεται τὸ ἔχει τεράστιο; Ἐκδιδέται ἔνα καλό. λατικό καὶ φτυνό περιο-

δικό. Τὴν πρώτη μέρα ποὺ τυπώνεται τὸ διαβάζουν οἱ κάτοικοι τῶν κεντρικωτέρων μερῶν μὲ τὴν πρώτη τιμὴν ποὺ πουλιέσται. Μετὰ δύο μέρες τὸ ἐπιστρέφουν αὐτοὶ γιὰ νὰ τὸ διαβάζουν οἱ πιὸ ἀπόκεντροι, οἱ δποῖοι, ἐνοεῖται, πληρώνουν καὶ ὅληγάτερα. Μετὰ δυὸς πλέον μέρες καὶ αὐτοὶ τὸ ἑδίο κάψουν γιὰ ἄλλους πιὸ μακρισμένους ἀκόμα, καὶ τὸ πρᾶγμα προχωρεῖ κατὰ τὸν ἑδίο τρέποντας τὴν τελευταία περιφέρεια, δπου καὶ ἡ τιμὴ κατατάθεται σύποτε πιά. "Ωστε καὶ ὁ ἔκδότης κερδίζει ὅχληγα, καὶ οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι μὲ δυοῦ-τριας φράγμα τὸ χρόνο διαβάζουν καὶ μαρρώνουνται.

Δὲν μπορῶ νὲ τὸ βιβλιώσω μὲ δόκο ἂν αὐτὸς συμ-
βίσινη πραγματικῆς ἔκει. Τὸ ἀνέρεφα μονάχα γιατὶ
μοῦ φάνηκε πολὺ πρακτικὸ καὶ δχι ἀνεφόρμοστο καὶ στὴν
Ἐλλασσα. "Αν δὲν εἶναι ἀληθινό δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει.
"Ας προσπεκτήσουμε λοιπὸν νὲ ὥφελνθοῦμε ἀπ' αὐτό,
πέργοντας θυσίους τοὺς δικαιόλους τῶν ἐπαρχιῶν. Αὐ-
τοὶ ὡς γίνουν ἔνα εἰδὸς πρόκτορες για τὴν τέτοια τοῦ
φύλλου διάδοση. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὲ μείνουν μὲ
ἀδειανὰ χέρια. Θὰ πάρουν καὶ αὐτοὶ τὸν κόπο τους
κατόπι. Στὶς μεγάλες πόλεις καὶ στὶς πρωτεύουσες τῶν
ἐπαρχιῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὲ ἐρχομόσουμε αὐτὸν τὸ
σχέδιο. Ἐκεῖ ἡ ἐφημερίδη θὰ πηγαίνῃ κατ' εὑ' εἴσαν,
καὶ καθεὶς συνδρομητὴς ἡ ἀγροκαστὴς θένει καὶ κάτοχος
της γιὰ πάντα. Στὰ χωριά, στὸ λαὸς πρέπει νὲ σκορ-
πίσουμε τὶς εὐεργετικὲς ἀκτῖνες τοῦ ἡλιου. Αὐτὸν ν'
ἀγαπήσουμε, αὐτὸν νὲ φωτίσουμε καὶ νὲ παιδαγωγή-
σουμε. Νὰ τοῦ ἀνοίξουμε τὰ μάτια νὲ δῆ τὶ κάμνει
ὅταν στέλνει καίνους, ποὺ τὸν ἀντιπροσωπεύουν. Νὰ
τοῦ ὀσείδουμε, ὅτι τὸν δημιαγωγὸν, ὅτι τὸν κοροϊδεύουν
μὲ λαγοὺς καὶ πετραχήλια, ὅτι δὲν τοὺς κόρτει
γιὰ τὰ ποργυματικὰ τὰς πολιτείας συμφέροντα, ἀλλὰ
γιὰ τὰ φεύτικα, τὰ κακοῦργα, τὰ ἐγκληματικὰ, τὰ
βαυλευτικὰ τέλοι; πάντων. Καὶ γι αὐτὸ λέγω πώς πρέ-
πει ἔκει νὲ κυκλοφορήσῃ τὸ φύλλο μὲ τρόπο προσιτό
στὴν πιὸ μικρὴ σκανδάλα. Ήιάτ νὲ καταλάβῃ πὼς αὐ-
τὸς μονάχα, ὁ λαός, ἀποτελεῖ τὴν ἴσχὺν τοῦ κράτους,
καὶ ὅτι οἱ ἄλλοι, οἱ εἰσαρματοῦχοι καὶ οἱ προνομοῦ-
χοι τοῦ τίτλου τοῦ πατριώτη καὶ τοῦ ἔθνοσωτῆρος
εἶναι μηδέν, εἶναι τίποτε μπροστὲ σ' ἔκεινον.

Καὶ θέθελα γιαύτῳ οἱ ἐφημερίδες μας νάζεραν περισσότερος ἀπ' ὅτι γράφουν καὶ νὰ μὴ δίνουν μὲ τόσην ἑπιστημένην καὶ γενναιοδωρία τὸν τίτλο τοῦ καὶ ο- σ μὲ καὶ η στὸν ὄλοκληρο ἔκεινο κόσμο. "Ἄν ἀπ' τὴν ἐργασία του τὴν τεμική δὲν περισσεύῃ νὰ χτίζῃ παλαιότια καὶ νὰ κάμνῃ τὸν τοκογλύφο, τί φταίεις αὐτός; Καὶ τῶν ἐκατομμυριούχων μας ἂν βαστῷ ἡ καρδία νὰ δίνῃ ἵσο μὲ τὸν κοσμάκην φόρο καὶ καμιὰ φορὰ καὶ νὰ τὸν ἀποφεύγῃ—προπάντων στὰ τελωνεῖα—πάλιν αὐτὸς δὲν φταίει.

Αύτὰ τὰ εἶπα γιὰ νὰ δειξω πώς δὲν ύπαρχει καλύτερο πρόσωπο ἀπ' τὸ νὰ ἀγαπᾶται κανεὶς τὸν λαό. Γιαύτων ἂς θυσιάσουμε πολλὰ, γιατὶ αὐτοὺς θυσιάζει κάθε

μέρχ ἀμέτρητα, καὶ χύτες πᾶλιν μιὲν μέρχ θὰ δώσῃ
τὸ σῶμα του ὁλοκαύτωμα με στὸν βωμὸν τῆς πατρίδας,
ὅταν ἡ φωνὴ τοῦ πολέμου τὸν καλέσῃ στὰ ὅπλα.

Νὰ γιαστὶ εἴπω πρίν, δτι οὔτε τὰ περιοδικά μας,
οὔτε οἱ καλές μας ἐφημερίδες ἀνταποκρίνουνται στὶς
ἐπείγουσες ἀνάγκης. Καμιὰ ἀπ' αὐτὲς ὡς τώρχ δὲν
σκέψθηκε, δτι πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἥπ' τὸν λαό. "Οτι
πρέπει νὰ ἔρῃ κανένας τρόπο, σὰν ἔκεινον ἐπάνω κάτω
ποὺ ἀνέφερε, γιὰ νὰ διασβῆσουνται ἀπὸ δύος τὸ δυ-
νατὸ περισσοτέρους ἀνθρώπους, δτι πρέπει νὰ κατεβάση-
τε· τιμὲς πολὺ γιὰ νὰ κύρισχονται οἱ συνδρομές. Καθὼ;
ὅμως πηγαίνουν τὰ πράκτορα φύνεται καμιὰ δὲν ἔχει
στὸ νοῦ νὰ τὸ κάμηρ αὐτό, ἀφοῦ ὁ κυριώτερος σκοπὸς
τῆς Ιδρύσεως ἐφημερίδας στὴν Ἀθήνα εἶναι τὸ εἰσό-
δημα, καὶ ὅμως αὐτὸ κουτσά-στραβάζ ἔξασφαλισθῇ χω-
ρὶς μεγάλους κόπους, σταματοῦν καὶ οἱ ὑποσχέσεις, καὶ
τὰ ἔνικα προγράμματα καὶ ἡ σωτηρία τῆς Ρωμη-
σύνης.

Αηομόνησα παρεπόνω νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ λύσις γιὰ τὴν κυκλωφορία τοῦ φύλλου, τὴν ὄποια πρότεινα δὲν εἶναι μοναδική. Στὴν Ἐλλαδίκα θὰ υπάρχουν ἀνθρώποι που ζέρουν καθάπτερα τὰ πράματα καὶ ἐπουμένως κύτοι ἃς δειξουν καὶ ἄλλους πρόπους, ἀρκετ νὰ εἶναι κατορθωτοί. Ἄς τοὺς ποῦν μαλιστα διὰ τοῦ «Νουρᾶ», καὶ ἃς τοὺς συζητήσουν ἐλεύθερα. Γιατὶ νεμίω ὅτι κύτος δὲν θὰ κλείσῃ τὶς στῆλες του σὲ πέτυσα δημοσιεύματα, τὰ ὅποια ἐνδιαφέρουν ἔλους; μας.

"Ολα δημιους και λακει και οργια. Αλλα ποιει γιλωσσα
λα προτιμηση τωρα για να μην έχουμε τις ασχημειες
που καθιε λιγο μεις μουντζουρωνουν τα μοιτρα μεις;

Θὰ προτείνω γιὰ τὴν ἑφημερίδα μας ἵνα συμβι-
βαστικὸν μέσον, τὸ δόπετο καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ νὰ
εὐχαριστήσῃ. Νὰ γράφουν δηλ. καὶ τὶς δύο γλῶσσες,
ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου ποὺ θὰ πραγματεύονται.
"Ἄσ γράφουνται π. χ. τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ παρόμοια
σὲ ὅσο τὰ δυνατὰ ἀπλῆ δημιουργένη, καὶ τὰ λοιπά, δημο-
διηγήματα, ἱστορίες, μελέτες καὶ τέτοια στὴν δημο-
τικὴ. "Ἄσ γίνη μάλιστα κάτι καλύτερο: Οἱ στῆλες
τῆς ἑφημερίδας νῦναι ἀνοικτὲς καὶ στὶς δύο γλῶσσες
χωρὶς διάκριση ἀπὸ ταῦθεν ποὺ δημοσιεύονται, μὲ τὴν
μόνη προσοχὴν νὰ τηρηθῇ μιὰ σχετικὴ ἴσορροπία.

Μανύτὸν τὸν τρόπο, νομίζω, μπορεῖ νὰ βγῆ στὸ φῶς τὸ φύλλο, για τὸ δόποιο ἀσυγοληθήκαμε τόσον κατέρο. Δἰν λέγω, παθώς και ἀλλοτε ἀνέρερα, ὅτι αὐτὰ εἶναι τὰ μόνα μέσα και ὅτι δὲν είναι ἐπιδεκτικὰ τροποποιήσαν κατά τὶς παρουσιαζόμενες ἀνάγκες. Ο καθείς έχει τὸ δικκιώμα τὸν πῃ τὴν γνώμην του ἐλεύθερα, κι

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ANDERSEN

ΤΑΣΚΗΜΟ ΠΑΠΙ

Σ' ἔνα μέρος προσηλεκτή είτανε μιὰ φορά ἔνας πτλίδες πύργος, καὶ γύρω του μερικὰ ἀβλάκια. Ήτή μέση τοῦ τοίχου καὶ τῆς ἄκρης τοῦ νεροῦ εἶχε φυτρώσει ἔνα χαμόδεντρο μὲ μεγάλα πλατιὰ φύλλα, τόσο θεριεμένα ποὺ κάτου ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο μποροῦτε νὰ σταθεῖ κι' ἔνα παιδάκι ὅλόρθιο. Τὸ μέρος εἶχε κάτι ἄγριο, σὰ στὴ μέση κανενὸς λόγγου. Ἀρτοῦ λοιπὸν μιὰ πάπια ἔκανε φωλιὰ καὶ ζεσταῖς τ' ἄνθη τῆς. "Ομως σὸν" ἔρχισε νὰ βαριέται, γιατὶ ἀργοῦσα τὰ παπάκια νὰ βριοῦν. Ἐπειτα δὲν ἔβλεπε καὶ πολὺν κόσμο, γιατὶ οἱ ἄλλες πάπιες προτειμοῦσαν τὰ κολύμπια ἐδῶ κι' ἔκει μέσσα στ' ἀβλάκια παρὰ ν' ἀνεβαίνουν τόσο ἀνήφορο μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κουβεντιάσουν μαζί της κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα.

Μὲ τὰ πολλὰ ἔτκασε ἔνα ἀγνό, ἐπειτα ἔνα ἄλλο, αΓαῖπ,
τειπὸ Εἴκαναν, ἅμας ἔνας σίκις οἱ χροκοὶ γινόντουσαν ζωγ-
τανά πουλιὰ κι' ἔβγαζαν δέκα τὸ κεφάλι τους.

ας τὴν πῆ μᾶλιστα, κι ἔγώ θὰ ἀπαντήσω φην χρειά-
ζεται ἀπόντηση, χωριστὰ ἀπ' τὴν συνέχεια ποὺ θὰ
κρατήσω στὰ γράμματα αὐτά. Χωρίς ευήλτηση τίποτε
δὲν γίνεται καλὸ καὶ ὅποιος νομίζει, δτι τὰ δύσκολα
πράματα ἐφαρμόζουνται μὲ τὴν ἀρχικὴ των μορφή,
παραλογίζεται.

Ο καθεις που θὰ λάβῃ ύπ' ὄψη τις γραμμὲς αὐτές, ας ἔχῃ ως βάσιν, τὴν μόρφωσην τοῦ λαοῦ, καὶ σ' αὐτὴν ἐπάνου ας χτίσῃ τὸ οἰκοδόμημα μὲ δόσα θελεῖ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια καὶ παρεχούσια Ἀπ' ὅσα εἶδε καὶ ἀκούσας ως τώρα καταλαβαῖ πώς ὁ λαός μας ἔχει φυγήν ἀγνὴ καὶ τάσιν νὰ μεγαλουργήσῃ, ἀλλὰ βρέθηκαν καὶ μερικοὶ ποὺ θέλησαν κι αὐτοὶ νὰ μεγαλουργήσουν στὴν καμπούρα του ἐπάνου, κι αὐτοὶ είναι, που φωρίς νὰ τοὺς ἔννοισθη, τὸν νοθέαν καὶ τὸν κκταδικάζουν σὲ φεβερὲ, τῶν προτερημάτων του διαστροφή. Νὰ λοιπὸν ποὺ ἔγκειται τὸ ἔργο. Νὰ τοῦ ἀνοιξεὶ παταξῆη μιὰ πλάντα τὰ κακοκέφαλα ἑκίνηα δυτα, που τοῦ ποτίζουν τὸ γερκωτικό τοῦ ρουσφεταρισμοῦ. Τότε θὰ λέγηται ξαναχ τοῦ πολιτικοῦ μηχανισμού· «τὸν φύφοιν δὲ στὸν πουλῶ γιὰ νὰ μὲ πουλήσῃς ὀλόκληρο καπόπι». Τότε θὰ νατείλῃ ἡ γλυκειά καὶ μαγευτικὴ φωτολουσία τῆς ἔθνετος, τῆς καθ' αὐτὸ προκοπῆς.

ΔΑΜΩΝΑΣ

ΘΡΗΝΟΣ ΣΕ ΝΙΟ ΝΕΚΡΟ

Μιὰν μνοιξιάτικην αὐγὴν
Μέδα σὲ χίλιες εἰώδιες κι ἀνθῶν πλημμύρα
Καὶ μὲς στῶν ἀπόνιῶν τὴν θεῖα λαζία,
Στὰ χίλια μέσα χάδια καὶ φίλια,
Ποὺ δίνει δλόχάρη ή ζωὴ στὴν γῆ
Ἀνυστημένην κι ἀπλωμένην γύρα,
Ἐσθίουσεν, δχαρε, ή πνοή σου.
Ἄδακρυτο δὲν έμεινε ἔνα μάτι,
Θρηνοῦν ἀπαρηγόρητα οἱ δικοί σου
Χαμένην νιύτνη, ωἴηδε, καὶ λεβεντιά,
Δείχτει ή ματιά τοῦ καθενοῦ δάκρυα γεμάτη
Τι πόνο αἰσθάνεται ή καρδιά.
Τὸ μῆνυμα τὸ θλιβερόν, δπου κι ἀν φθάση
Κι δποια κι ἀν κρούση παλατι.νή ή καλυδιοῦ θύρ
Βρίσκει καθδιες παντοῦ νὰ συγκινῃ,
Στοὺς κάλπους πέρα, στά βουνά, στά δάση,
Μακριὰ στὴ χώρα, στὰ χωριά τριγύρω
Κάποιας γιὰ σένα θὰ θρηνη.
Καὶ ποιδς νὰ μὴ σὲ κλάψῃ, παλληκάρη,
Καὶ δάκρυ ποιοῦ νὰ μὴ χυθῇ ματιοῦ,
Καὶ ποιὰ καρδιὰ νὰ μὴ ραγίσῃς. πόνε,
Ω τοῦ χωριοῦ περίχαρο θεγγάμη
Κι ὀλόλαμπρε πήλιε τοῦ σπιτιοῦ
Καὶ στύλε μόνε ;

ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

— Κουάκ κουάκ, ἀπαντοῦσε ἡ μάννα.
Κι' ἔτσι πρησπαθοῦσαν κι' ἔκεινα νὰ ποῦν κουάκ κουάκ
και τήραζαν δλόγυρα κάτου ἀπὸ τὰ πράσινα τὰ φύλλα. Κι'
μάννα τους τῷ ἄφινε νὰ τηρᾶνε ὅσο θέλουν, γιατὶ τὸ
πράσινο ὥφελεῖ τὰ μάτια.

—Ποπώ, τί μεγάλος ποῦναι ὁ κόσμος! ἔλεγχαν τὰ πατάκια. Κι' ἐλήνθια εἶχαν μαθής τώρα περισσότερον τόπο
καρ' δταν εἶταν ἀκόμα μέσα στ' ἄβηγά.

—Μήπως θαρρεῖτε τάχα πώς ἀφτὸς είναι ὅλος ὁ κόμος; φώναξε ἡ μάννα. Καλές, πάσι ἀλάργα, πέρα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ τοίχου, ώς κάτου τοῦ πάρεδρου τὸ ωράφι... Ἐγώ δύμας ποτές μου δὲν πῆγα τόσο μακριά... δὰ εἰσαστε δῆλα σας ἀφτοῦ; εἴπε πάλι καὶ σηκώθηκε. Νὰ εἰς ποὺ δχι! Γιατὶ κοίτα μένει ἀκόμα τὸ μεγαλύτερο τ' ξύγδ... "Ηθελα νὰ ξέρω πόσον καυρὸ θὰ βαστάξει ἀφτῆ δυσλιά. "Αρχισα νὰ βαριούμας μὲ τὰ σωστά μου.

— Τὸ λοιπὸν πῶς τὰ πᾶς; εἶπε μιὰ γερόντισσα ποὺ
φθε γὰ τὰ δεῖ.

—'Αφτὸς τ' ἀθηγὸς δὲν χορταίνει ζέσταμα, εἰπεὶ ή πάσια ή καθισμένη. Δὲ θέλει νὰ σκάσει. Μὰ κοίταξε ταῦλα! Εἴδε ποτές του ὁ κόσμος τέτια νοστιμάδα; 'Απαράλλαχτα ὁ πατέρας τους, ποὺς (νὰν τὸ πῶ κι' αὐτὸς) δὲ σκοτίζεται δὰ ὁ ἔρμος καὶ νάρωθει λιγάκι: νὰ μὲ δεῖ.

- Γιατί νὰ δῶ τ' ἀβγὸ ποὺ δὲ σκάει, βίπε ἡ γερόντισσα.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Κι ἀν οὐθελε νὰ τραβηξῃ παραπέρα ἀπὸ τὸ
Γκαίτε δὲ κ. Σκιᾶς θάβλεπε στοὺς ωμαντικοὺς τῆς
Γερμανίας, καὶ στοὺς σύγκαιρους τοῦ Γκαίτε, καὶ
στοὺς πιὸ στερνοὺς λογοτέχνες καὶ ποιητές, τὴν
«Ἐμπνευστιν» νὰ μακραίνῃ ἀκόμα πολὺ ἀπὸ τάρχατα
καὶ τὰ κλασικὰ καὶ νὰ σιμώνῃ στὰ μεσαιωνικά
καὶ στὰ δημοτικά· καὶ διαβαίνοντας ἀπὸ πολλοὺς
βαθυστόχαστους κήρυκες καὶ γλυκόλαλους διουλευτά-
δες τῆς λαϊκῆς παράδοσης, τοὺς δημοτικοῦ τραγου-
διοῦ, τῆς δημοτικῆς ψυρφιᾶς, καθὼς δὲ "Ερ-
δερ, καθὼς δὲ Τιέκ, καθὼς οἱ ἀδερφοὶ Γρέμη, κα-
θὼς δὲ Βρεττανός, καθὼς ἐ Οὐδάντ, καθὼς δὲ Γου-
λιέλμος Μύλλερ, καθὼς δὲ "Αἴνε, δὲ πιὸ παθητικὸς
ἀντίλαλος τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, θὰ σταμα-
τοῦσε στὸ κορύφωμα τῆς γεωμανικῆς φαντασίας,
στὸ ὑψηλούντο ἔργο τοῦ Βάγνερ, ποῦ εἶναι μαζί¹
μουσικὸς καὶ ποιητής, καὶ ποῦ εἶναι τὸ δρᾶμα του
ἀποκλειστικὰ γεννημένο καὶ διλογιούματο ἀπὸ τοὺς
κόσμους τῶν «Ἄσμάτων τῶν τροβαθύρων» καὶ τοῦ
δημοτικοῦ τραγουδιοῦ· καὶ γιὰ τοῦτο μπορεῖ νὰ
στέκεται καὶ πιὸ σιμὰ στὴν ἡρυχίᾳ ἔτική τραγο-
δία.

Γιατί καὶ ἡ ἀττικὴ τραγῳδία τὸ ἄλλο εἶναι
ἐνάμεσσα στᾶλλα της μεγάλα χαρίσματα παρὰ μιὰ
τέχνη θρεπμένη στὴν ἐντέλεια μέσσα στὴν ἀγκαλιὰ
τῆς φύσης, τὸ ἀνθεῖσμα τῆς τέχνης τὸ ὑπέρτατο,
τοτισμένο ἀπὸ τάναχρυστικὰ νερὰ τῆς ἔθνους τῆς,
τὸ ἀνέβασμα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σὲ μιὰ κορ-
ώη, τῆς δημοτικῆς γλώσσας τὸ ἀφρόγαλα; Κάποιος
επείρημος ἵστορογράφος εἶπε πῶς ὁ Σοφοκλῆς θέλησε
τὸ τὸν «Οἰδίποδα» ἐπὶ Κολωνῷ νὰ παραστήσῃ τὴ
θαύεια ἐντύπωση ποῦ τοῦ εἶχαν προξενήσει, διὰ τοῦ
τοῦ ταῦτα παῖδες, τὰ ιερὰ μνημεῖα καὶ οἱ μύθοι
τοῦ τόπου του. Κάτι παρόμοιο μπορεῖ κανεὶς νὰ πη-
γεῖ ὅλα τὰ ὥραια πλάσματα τῆς ἔλληνικῆς φαντα-
σίας, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τῆς ἥρχαίας τραγικῆς τέ-
χνης. Ἐχουνε μέσσα τους κάτι ἀπὸ τὴν ἀνέχρυστη
μερά τοῦ παιδιοῦ, διαν ἀκούη τὰ παραμύθια τῆς
μιαγιᾶς του, καὶ τοῦτο εἶναι ἡ μεγαλύτερή τους χά-

^{*)} Ἡ ἀργή στὸ περισμένο φύλλο.

Α θες νὰ μ' ἀκούσεις, ἀφτὸ εἶναι γάλισσα. "Ἐτοι τὴν παθα κι' ἔγω μιὰ φορὰ μὲ μιὰ γάλισσα κι' εἶχα ἔνα ωρὸ παραζάλεις μαζὶ της, γιατὶ ἀφέτε τὸ τρέμουν τὸ νεό. 'Ἄδυνατο νὰ μπεῖ μέσα. Φώναξα ταίριξα, τοῦ κάκου... Πιά ἄσσε νὰ δῶ... Δίχως ἄλλο, κούρκος εἶναι...' Ας' το, αλότυχη, νὰ κουρέβεται, καὶ πιάσε νὰ μάθεις τ' ἄλλα σου τὰ παιδιά κολύμπι.

— Θάν τὸ ζεστάνω ἀκόμα λιγουλάκι, εἶπε ἡ κλῶτσα.
ώρα πιὰ κάθησα ποὺ κάθησα τότον καιρό· διὸ τρεῖς μέ-
σι; ἀκόμα δὲ θὰ χαλάσσει ὁ κόσμος.

— Τὸ κέφι σου, εἶπε ἡ γερόντισσα κι' ἔφυγε.

Μὲ τὰ πολλὰ ἔσκασε καὶ τὸ μεγάλο τὸ αὐτό. Τοίτη σήπι ἔσκουσε τὸ κακορίζικο βγαλνούντας. Εἶταν δύως ἐλήφθη μεγάλο σταύρο, καὶ συλλό. Ή πάννα του τὸ κοίτα-

—Καλέ, ἀρτὸς εἶναι θεώρατο παπί, δὲν ἔχει 'λόγο! Λε
ιάζει: κανένα ς αλλο... Μα τάχα ίάναι γάλισσα; 'Ας εἶναι,
δὲ. Ουμες σὰν κατεβοῦμε στὸ νερό, γιατὶ οὐδὲς δὲ οὐ λει

Τὴν ἀδρινὴ τὴν ἀγγὴ εἴτανε χαρὰ θεοῦ δικαιόωντα μέσα
λαμπεῖ ἡ λίος ἀπάνου στὰ πλατιὰ τὰ φύλλα. Ή πάπια
ὅτες πήγε τὰ παιδιά της κάτου στ' ἀβλάκι, καὶ πάφ
ἀφ πίφτει πρώτη μέσα ἡ ἴδια. Κουάκ χουάκ φώναξε, κι-
νές σβίσες δλα τὰ παπιά ἔνα πηδήσαν κι' ἐκείνα
ἔσα κατόπι της. Τὸ νερὸ μὲν αιγυμή τὰ χουκούλωσε,
καὶ γλήγορα ξανθηγῆκαν πάλι, καὶ κολυμποῦσαν τέρσο ώ-